

تصوری که ما از شرایط بین‌المللی داریم باید تغییر کند؛ قدرت متصلب نظامی امروز دیگر تعیین کننده نیست و ابزارهای قدرت دیگری در اختیار داریم.

در کارگاه آموزشی شبیه سازی شورای امنیت؛

طریف گفت: باید بپذیرید قدرت متصلب نظامی امروز دیگر تعیین کننده نیست و ابزارهای قدرت دیگری در اختیار داریم که می‌توانیم با آن منافع ملی‌مان را دنبال کنیم.

به گزارش اسپادانا خبر، محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه کشورمان در ششمین کارگاه آموزشی شبیه سازی شورای امنیت با محوریت کره شمالی که در موزه صلح پارک شهر برگزار شد با بیان اینکه باید بپذیریم قدرت‌های معمول در دهه‌های 70، 80 و 90 میلادی دیگر تعیین کننده به طور اخص نیستند و ابزارهای قدرت دیگری در اختیار داریم، افزود: این به معنای در افتادن با دنیا نیست، بلکه منظور این است که می‌توانیم با استفاده از ابزارهای قدرت امروزی از جمله گفتمان‌سازی، مفهوم‌سازی، اجماع سازی و... در آینده کشورمان و کشورهای در حال توسعه تأثیرگذار باشیم.

وزیر امور خارجه کشورمان ادامه داد: امروز در دنیا کنشگرانی مثل داعش، طالبان، القاعده و جبهه النصره به عنوان کنشگران غیرحکومتی هستند که بر تحولات بین‌المللی تأثیر می‌گذارند.

وی با اشاره به حضورش در اجلاس امنیتی مونیخ با بیان اینکه سوال اصلی در این اجلاس این بود که در دنیای پساغربی چه می‌گذرد، گفت: غربی‌ها در حالی به دنیای پس از خود به جدیت نگاه می‌کنند و درباره آن کتاب منتشر می‌کنند که برخی به ما در این رابطه ایراد می‌گرفتند. متأسفانه ما در داخل کشورمان باور نکردیم که به دنیای پساغربی وارد شده‌ایم اما خود غربی‌ها آن را پذیرفتند. حرف من این نیست که نقش غرب پایان یافته است بلکه منظور آن است که انحصار غرب در دنیا و روابط بین‌الملل پایان یافته است.

وی ادامه داد: ما به عنوان نماینده دولت‌ها نمی‌خواهیم بپذیریم که کنشگرانی غیر از دولت‌ها وجود دارند. این در حالی است که دولت‌ها همواره به تناسب موضوع در بحث‌های بین‌المللی از جمله در بحث محیط زیست و توسعه اجتماعی و یا حقوق بشر شرکت می‌کنند.

وزیر امور خارجه کشورمان تأکید کرد: دولت‌ها همواره ادعای انحصار بر روابط بین‌الملل داشته‌اند و غربی‌ها به طریق اولی این ادعا را داشته‌اند اما این ادعا پایان پذیرفته است. این مسأله را باید به عنوان یک عامل مهم در تصمیم گیری‌های بین‌المللی بپذیریم که اگر انحصار دولت‌ها پایان یافته پس انحصار ابزار قدرت هم پایان یافته است.

رئیس دستگاه دیپلماسی که سابقه حضور در جلسات شورای امنیت، مجمع عمومی و دیگر بخش‌های سازمان ملل را در سال‌های گذشته به عنوان نماینده دایم ایران در این سازمان داشته است، با اشاره به ابزار قدرت در گذشته اظهار کرد: در مقطعی از روابط بین‌الملل تنها ابزار قدرت که باعث نفوذ می‌شد قدرت نظامی بود. از سیاست قایق‌های توپدار تا سیاست‌هایی که جنگ را به عنوان ابزار سیاست خارجی مشروع می‌شمرد. جنگ ابزار مشروع برای نفوذ بود. از آنجایی که قدرت در حوزه نظامی فقط خلاصه می‌شد اما به تدریج اقتصاد، فرهنگ، آموزش و مسائل دیگر به عنوان ابزارهای قدرت وارد صحنه شدند. در عین حال امروز همچنان برخی ابزارهای قدرت مقبول مانده‌اند و آنها ابزارهای قدرت معنایی هستند. کشورهای و کنشگرانی که قدرت سنتی پایینی دارند از این ابزار قدرت معنایی برای تأثیرگذاری استفاده می‌کنند. این ابزارها همان استقلال‌خواهی، داشتن پیام و گفتمان در دنیا یا اجماع‌سازی است.

طریف گفت: کاری که در این کارگاه‌های شبیه‌سازی شورای امنیت سازمان ملل می‌کنید این است که آمیزه‌ای از قدرت یا همان قدرت‌های سنتی را مورد بررسی قرار دهید. مثلاً در بحث کره شمالی، چین و آمریکا به دلیل قدرت نظامی که در اختیار دارند نقش بیشتری ایفا می‌کنند و این عامل قدرت را در مذاکراتی که در شبیه‌سازی انجام می‌دهید خواهید دید که حتماً نقش آمریکا و چین از سنگال و یا اتیوپی بیشتر است. با این حال امروز عامل دیگری برای قدرت مطرح است و آن اجماع‌سازی است که وارد شورای امنیت سازمان ملل هم شده است.

وزیر امور خارجه کشورمان گفت: کشورهای کوچکی مثل مالت و دماغه سبز در موضوعات بین‌المللی در شورای امنیت نقش آفرین بودند اما نه برای قدرت نظامی‌شان بلکه به خاطر ایده‌پردازی و دانش در یک حوزه خاص. مثلاً مالت در بحث حقوق دریاها نقش آفرین شد و دماغه سبز نیز به دلیل دانشی که در این بحث داشت یکی از مهمترین نقش آفرین‌ها در حقوق دریاها است؛ بنابراین می‌بینید که این نوع از ابزارهای قدرت از کنفرانس عمومی یونسکو و مجمع عمومی به شورای امنیت رفته و در آنجا با ایده‌پردازی، مفهوم‌سازی و توانمندی در اجماع‌سازی قدرت ایجاد می‌کند.

طریف پیشنهاد کرد: کسانی که نمایندگی کشورهای غیرعضو شورای امنیت را در شبیه‌سازی بر عهده می‌گیرند با این ابزار نیز تمرین کنند. ابزارهایی از جمله فکر، اندیشه و یا گفتمان‌سازی.

وی با تاکید بر اینکه این ابزارها در بحث قدرت‌سازی مهم هستند، گفت: تصویری که ما از شرایط بین‌المللی داریم باید تغییر کند و باید بدانیم قطعنامه‌های شورای امنیت نه همه چیز هستند و نه کاغذپاره. یکی از سفرای کشورهای در سازمان ملل در زمانی که بنده در سازمان ملل بودم اینگونه می‌گفت که حقوق بین‌الملل جعبه ابزار ماست، هر وقت نیاز داشتیم از آن استفاده می‌کنیم. بنابراین حقوق بین‌الملل نمی‌تواند همه چیز باشد همانطور که قدرت نمی‌تواند همه چیز باشد.

وزیر امور خارجه کشورمان در ادامه با بیان اینکه در بحث اجماع‌سازی و یا گفتمان‌سازی عواملی مهم هستند که یک تصمیم بین‌المللی شکل گیرد، تصریح کرد: بررسی و تمرین بر روی این مقوله امری است که باید در بحث شبیه‌سازی دنبال شود و این آموزش را در عمل به ما بدهد که از یک مفهوم متصلب قدرت که مربوط به دوران گذشته است باید به مفهوم جدید قدرت نیز پرداخته شود. پنج قدرت دایم شورای امنیت مسلماً می‌پسندند که همه دنیا باور کند همه چیز در سلاح هسته‌ای خلاصه می‌شود و کشورهای دارنده این سلاح حرف آخر را می‌زنند. اما این اتفاق نیفتاده است اگر می‌افتاد به این معنا بود که دنیا تسلط این پنج قدرت بر تمامی مناسبات بین‌المللی را باید می‌پذیرفت چرا که هر کدام از این پنج قدرت با سلاح‌هایی که در اختیار دارند می‌توانند خودشان و دشمنانشان را ده‌ها بار نابود کنند که اصطلاحاً می‌گویند «نابودی تضمین شده متقابل».

طریف افزود: بنابراین اگر تفکر متصلب از قدرت نظامی را بپذیریم باید این رویکرد را نسبت به کشورهای قدرتمند هم پذیرفت که خوشبختانه اینطور نیست.

وزیر امور خارجه کشورمان که سابقه حضور در مذاکرات مربوط به جنگ هشت ساله تحمیلی میان ایران و عراق را در سازمان ملل داشته است در ادامه بحث خود گفت: در جنگ تحمیلی علیه ایران از سلاح شیمیایی استفاده شد اما همه دنیا از صدام حمایت کردند و اجازه نمی‌دادند موضوع استفاده از سلاح شیمیایی علیه ایران در شورای امنیت سازمان ملل مطرح شود. فراموش نکنید و گول شعارها را نخورید. ما انجام بودیم و دیدیم تا وقتی صدام به کویت حمله نکرده بود با وجود آنکه 6 گزارش دبیرکل وقت سازمان ملل به صراحت می‌گفت که صدام علیه ایرانی‌ها و شهروندان غیرنظامی از سلاح شیمیایی استفاده کرده است، اعضای شورای امنیت یک بیانیه و یا قطعنامه شورای امنیت که اسم عراق در آن باشد صادر نکردند. و بهترین کاری که انجام دادند این بود که بگویند استفاده از سلاح شیمیایی علیه نیروهای ایرانی. این جمله به شکلی بود که انگار خودمان علیه خودمان از سلاح شیمیایی استفاده کرده‌ایم.

رئیس دستگاه دیپلماسی اظهار کرد: ایران هزینه مقابله با قدرت متصلب آن روز را پرداخته است و نشان داد حتی در آن زمان که آن قدرت تعیین کننده نیست. بنابراین آنچه مهم است این که بدانیم و به کار بگیریم که ابزارهای قدرت دیگری وجود دارد که می‌توانیم از آنها به خوبی و با موفقیت استفاده کنیم. این به معنای در افتادن با دنیا نیست و رویکردی است که می‌تواند در آینده کشور ما و کشورهای در حال توسعه و منطقه به واسطه آن در تعاملات بین‌المللی تأثیرگذار باشند.

منبع/ ایسنا

برچسب ها: محمدجواد طریف [1]